

bloei: *Rhododendrum ponticum*, *Rhododendrum* hybr. *Christmas Cheer* (bloeit, zooals de naam aangeeft, in het Zuiden van Engeland vaak op Kerstmis), *Spiraea arguta* (bloeit gewoonlijk in April), *Hamamelis mollis* (meest eind Jan.-Febr.), *Jasminum nudiflorum* (vertoont om dezen tijd meest een enkel bloempje, doch nu geheel in bloei), peperboompje (*Daphne Mezereum*, bloeit meestal in Maart met zeer welriekende witte of roode bloemen), *Calycanthus praecox* (heester uit Middellandschezeegebied, waarvan hier meestal de bloemknoppen bevrozen, doch nu rijkelijk getooid met de wasgele, heerlijk geurende bloemen). Een struikkamperfoelie, *Lonicera fragrantissima*, bloeit met witte, welriekende bloemen, welke wij meest in Maart te zien krijgen; de winterheide, *Erica carnea* en *mediterranea*, is geheel overladen met rose bloemetjes.

Ten slotte zou ik nog even willen wijzen op de herfstbloeïende *Prunus* (sierkers), welke uit Japan tot ons gekomen is en o.a. in het Zuiderpark te Den Haag reeds enkele weken lang in bloei staat — het is de *Prunus subhirtella* var. *autumnale*, welke met haar rose bloesems bijzonder de aandacht trekt.

Nu vraagt men zich natuurlijk af, of de planten nu niet geweldig geteisterd zullen worden, als er eens een flinke vorst invalt, hetgeen toch wel te wachten zal zijn. Nu, enkele jonge blaadjes, bloemknoppen en bloempjes zullen het slachtoffer worden, de planten zelf zullen er niet veel hinder van hebben; die bloeien in het voorjaar dan minder, maar nieuwe takken zullen spoedig elk spoor van schade wegvagen.

* * *

De vogelwereld is er ook vroeg bij: gisteren hoorde ik de merel en boomklever zingen en hedenochtend zoowaar de heggemus.

Groenekan, 28 Dec. 1934.

Henk Vink

EEN TOCHT NAAR „DE BEER”.

Op een Septemberdag van blauw en goud laten we ons over de Brielsche Maas zetten. Het is een festijn van water en licht en als we op Rozenburg komen, rijden we door allerlei bochtige wegjes door dienzelfden vloed van licht, dat, ijler en teerder dan de uitbundige straling van den zomer, altijd nog meer ontroert.

Door rietlanden komen we na een uurtje bij het houten huis van den jachtopziener. Walda, de jachthond, wordt van zijn ketting losgemaakt en rent dol van vreugde heen en weer. De baas steekt zijn korte pijp op en voort gaat het nu te voet naar „de Beer”. Maar wat is nu eigenlijk de Beer? Dit

was vóór de doorgraving ten behoeve van den Waterweg de eigenlijke „Hoek” van Holland, zat dus aan de verdere kust vast. De Beer is voor een groot deel kroondomein en wordt gedeeltelijk als jachtterrein verpacht.

Door nauwe, romantische paadjes gaan we nu; in pollen bloeit nog de roomblanke *parnassia*. Dat plantje met die mooie, kleine, blauwe bloempjes is werkelijk oogentroost, een ander van ons clubje ontdekt de akkerkromhals. Wist u, dat hier in Mei en Juni allerlei orchideeën bloeien als vreemde wonderen? We komen langs zandbestoven kleiakkers, die zich nu uitstekend voor bloembollenteelt leenen. Vóór ons vliegt een torenvalk op, „wiekelt” in de blauwe lucht. Deze heeren blijken zoo weinig menschenschuw, dat ze zich gerust een woning kiezen in de onmiddellijke nabijheid van duiventillen. Onze leider vertelt zoo terloops, dat er op de Beer liefst driehonderd vogelsoorten zitten, zorgzaam geobserveerd en schriftelijk bijgehouden door de Nederlandsche Vereeniging tot bescherming van vogels. Een paradijs van onbeknot levën is het hier; zwermen spreeuwen zitten zich aan de ligusterbessen te goed te doen. Ze kwetteren luid en overmoedig als een strijkje jazzspelers. Heggemusschen zitten in clubjes bijeen, de bergeenden zijn reeds naar 't zonnige Zuiden vertrokken. Ze behooren tot de rijken in de vogelwereld, vergeleken bij de paupers, die den harden winter moeten doorstaan. Er zitten hier anders wel 300 à 400 bergeendenpaartjes, die bijzonder kinderrijk zijn.

Onze leider heeft wel eens 30 eieren in één nest gevonden! Ook de vischdiefjes en andere sterns zijn al weg en zijn ongeveer Januari in de moerassige Kongostreken.

In de stilte van een kleine duinpan droomt een waterplas; hier broedde 't vorige jaar nog een wateral. De aschgrauwe kiekendief vrat zijn jongen op en nu is deze zeldzame vogel verdwenen. Even verder wordt plotseling halt gemaakt. Hier vindt de natuur een geraffineerd wreed heerschap in den grauwen klauwier, die z'n buit op doode (dus harde) duindoortakken spietst: muizen, vlinders, meikevers! Regent het, dan spreekt hij z'n voorraads-kamer maar aan. Hoe heeft onze gids door dit merkwaardige gebied alle vogels geobserveerd en wat is hij trotsch op dit terrein en zijn bewoners. Zijn bruin verweerd gezicht spreekt van menigen tocht door dit land van zee, duinen, vogels en bloemen.

Het wordt hoe langer hoe mooier en sprookjesachtiger. De duindoorn groeit hier menschenhoog, er komt meer relief in het landschap, we beklimmen kleine duintoppen, om daarna in valleities af te

De Wanadaar, jf 7, 71-72, 1935.

dalen, die nu nog in dit late seizoen doorgeurd zijn van kruisemunt. . . .

In zoo'n valleitje, nu lauwwarm in de Septemberzon, vinden we het z.g. Vogelhuisje van de Ned. Ver. tot bescherming van vogels. Tot Juli herbergt het de bewaking, dan staat het voor vogelkenners vrij. Met toestemming van de Vereeniging kunnen ze in deze wijde rust ongestoord van het vogelleven genieten. Op 't oogenblik is er de bekende vogelkenner Rutten.

We klimmen nu op een duin en zien eensklaps vlak voor ons den Hoek van Holland, den Waterweg, stralend in den lichtvloed de zee en de witte koppen van de branding. Je hart wordt wijd van een droefzoet heimwee naar ongekende verten. O, te trekken „'t zeegat" uit!

Aan den overkant ligt de Harwichboot gemeerd, waarmee ook wel Engelschen voor een dag naar dit beroemde eiland komen om de wonderen van de Beer te zien. De Baloeran en de Gaasterkerk klieven de golven, het roode vlaggetje op de laatste wijst op ontplofbare stoffen aan boord. In de verte zien we loodsbooten met de typische emmerzeiltjes.

We loopen verder over een rug: aan beide kanten staan knoestige, groote vlieren, meters hoog. Door de gewrongen takken glanst blij de lucht. Door een opening kijken we in een diepe vallei, zoo dichtbegroeid, dat bij jachten de drijvers vanaf den rug niet te zien zijn. Links komt de bergeendenwei, nu verlaten en leeg. Aan 't einde van den rug maken we even halt, wat een verrukkelijk gezicht vanaf deze hoogte op dezen schoonen herfstdag! Om de bocht van 't eiland de wijde zee, zilverig van licht. In de groote vallei aan onze voeten weer een duinmeer met schuilhut. Bij stormweer beuken hier de golven en onze gids doet zijn sober verhaal over menigen moedigen reddingstocht, waartoe hij ook dikwijls opgeroepen werd. Onderwijl richten zijn scherpe, bruine oogen zich snel op vermeende stroopers in de verte. Er is plots een andere glans in die oogen gekomen, de oude vijandschap tusschen bewaker en den onwettigen indringer spiegelt zich erin.

Een fazant vliegt ratelend voor ons op, we komen in een vlakte van zeemelkkruid, dat hier als gras staat, zoo welig en zoo dicht.

Van verre, zooals het een hooggeplaatst man be-

taamt, vertoont zich „de burgemeester", van de meeuwen wel de grootste, een knaap van 70 cm lang. We kijken hier even in de geologische werkplaats van Moeder Natuur. Als groote, gebolde pannekoeken liggen hier de jonge duinen, met helm begroeid, en langzaam, heel langzaam vormt zich hier weer een nieuwe duinenrij; de „jongeren" voor de „oude garde".

We keeren met een grooten boog landinwaarts, beklimmen nog een duintop en zien nog even naar het ontroerend ijle licht op de zee, den teeren omtrek van Voorne, met den stoeren Brielschen „Dom", den koepel Zeeburg en niet te vergeten het Steenen Baak, de oude vuurtoren aan de Brielsche Maas.

Langs het duinmeer gaan we verder. Walda jaagt heele troepen konijnen op, die in volle vaart wegstuiven. Een kort fluitje van den baas en hij rent weer op hem toe, niet begrijpend, waarom hij nu teruggeroepen wordt.

Onze leider vertelt nu van de blauwe wijdheid van sereene maannachten. Van het meertje, dat ligt in de groote stilte, alleen onderbroken door het getrippel van honderden konijnen (er worden er hier elk jaar pl.m. 4000 opgeruimd!) en. . . . door het geluid van sluipende voeten der tientallen stroopers uit den Haag of Voorne. Deze konijntjes uit den Scheurpolder zijn zeer gewild om hun bijzonder fijnen smaak en de poeliers hebben er ook meer geld voor over.

De avond valt en de matgouden zon werpt groote, fantastische schaduwen.

Door ruischende, fluisterende rietlanden fietsen we terug.

* * *

In mijn jeugd speelden we dikwijls bij de schutting van een grooten tuin. Af en toe ging er een deurtje in die schutting open en zagen we een glimp van de pracht en roken de zoete bloemengeuren vol verlangen. Voor mij was dit *de* wonder-tuin.

Aan dezen tuin dacht ik, toen we huiswaarts keerden, zoo'n sprookjesland, waarvan onze liefste droomen vertellen. . . .

Brielle, Sept. '32

E. Martens-Verhoog